

YTRING

Telefon 77 62 35 52 - Epost: lesar@nordlys.no

- Debattinnlegg skal normalt være signert med navn. Innsender må alltid oppgi fullt navn og adresse til redaksjonen, samt telefonnummer og eventuell e-postadresse.
- Maksimallengde på innlegg er 5000 tegn inkl. mellomrom. Legg gjerne ved portrettfoto.
- Skriv kort. Det øker sjansen for

- å få innlegget på trykk. Lange innlegg som har stått på trykk i andre aviser, blir ikke prioritert.
- Vi forbeholder oss retten til å forkorte og redigere innlegg, samt å lagre og utgi innlegg i elektronisk form.
- Innlegg honoreres ikke, og tilsendte manuskripter blir normalt ikke returnert.

«Kjønnsstatistikken viser at forskjellene i skolen er overdrevet i media. Det er ikke slik at «guttene gjør det dårlig og jentene gjør det bra». Dette handler om statistikk, og ikke om enkeltmennesker. De fleste gutter og jenter i skolen gjør det like bra.

Snille skolegutter finnes også

Av Marianne Eidem Fostervold (PhD) og Karin Hovde (MA), seniorrådgivere på KUN Senter for kunnskap og likestilling

Likestilling i skolen har i det siste vært et tema i flere av landets store aviser. Det vises til «de bråkede guttene» og «de snille jentene», hvor det antas at gutter blir skoletapere fordi skolen er tilrettelagt for snille elever, som altså er jenter.

Når tallene tolkes som at «jenter gjør det bedre enn gutter på skolen», hva ligger bak?

Statistikk

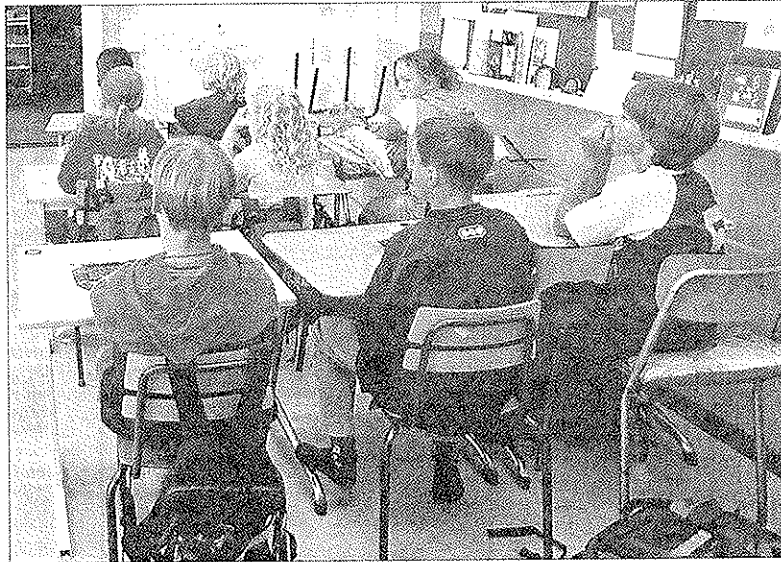
Statistikk fra SSB (Statistisk sentralbyrå) viser at barn som gikk ut av ungdomsskolen i 2010 for eksempel hadde en gjennomsnittlig norskkarakter på 3,8. Hvis man skiller etter kjønn, så var gjennomsnittet for jenter 4,2 og for gutter 3,8. Guttene lå altså i snitt over en halv karakter under jentene i norsk skriftling. Dette er den største målte karakterforskjellen, også funnet i naturfag og håndverk.

Denne statistikken sier derimot ingenting om hvem som er de ti beste i klassen. Det kan hende at det finnes flere gutter som stryker i norsk, og som dermed trekker snittet ned, og at det også finnes mange veldig flinke gutter. Eller kanskje alle guttene ligger på 3,8 det vil si at over halvparten av dem får 4 i norsk – noe jeg vil karakterisere som en bra karakter.

Vet ikke

Jentene kan vi si tilsvarende lite om. Det kan hende at det er færre jenter som stryker i norsk, og dermed får snittet opp, eller det kan hende at det er flere som får toppkarakter. Vi vet altså ikke om «jenter er bedre enn gutter på skolen» ved å lese statistikken slik den er presentert på SSB.

Det vi derimot kan se fra statistikken på SSB, er at foreldrenes utdanning utgjør en større statistisk

KARAKTERER: Vi vet ikke om «jenter er bedre enn gutter på skolen» ved å lese statistikken slik den er presentert på SSB, skriver artikkelforfatterne. Foto: Vidar Ruud, ANB

forskjell mellom karakterene til jenter og gutter enn deres kjønn gjør. Hvis vi ser på faget matematikk, er forskjellen mellom gutter og jenter i karakter bare 0,2. Når gruppen av guttene får 3,5 i snitt, får jentene 3,7 i snitt. Hvis man ser på hvilken utdanning deres foreldre har, får vi en forskjell på hele 1,6! En hel karakter over det som utgjør den store fortvilelsen av at «jenter har blitt bedre enn gutter på skolen».

Motivasjon

Det som gjør at man får gode karakterer på skolen, er å ha foreldre som motiverer deg og sier at skolearbeid er viktig, samt at du gjør lekene dine, og interesserer deg for det du lærer. Hvis man er interes-

sert i urettferdighet, så er dette noe en bør ta tak i.

Videre i tidligere nevnte SALDO siteres en undersøkelse som viser at forskjeller i prestasjoner målt etter kjønn og etnisitet viskes ut på skoler som har godt læringsmiljø. Kanskje det ikke handler om de «bråkede guttene», men om en ukultur som sier at det er gren at gutter bråker – fordi de er gutter? Kanskje det dermed handler om å lage et godt og kjønnsnøytralt og læringsmiljø tilpasset den enkelte – uten å ha mindre forventninger til gutter som skal lære å lese enn jenter?

Hvor blir de snille guttene omtalt i debatten? For vi mener vel ikke at alle guttene «henger øverst i ribbeveggen» mens «jentene spil-

ler fiolin»? Kan det være slik at den største barrieren for guttene er at det skrives så mye om at de er skoletapere at det forplanter seg i den forventningen lærere og foreldre har til deres prestasjoner?

Guttekultur og jentekultur

Hvor mange av guttene (og jentene) kan man si er bråkede og ukonsentrerte? Er skolen flink til å bygge ned oppfatninger om guttekultur og jentekultur, hvilke farger en «får lov» å gå med, og hva en «får lov» til å være med på av aktiviteter som dans eller fiolin? Er skolene flinke til å sette sammen kjønnsblandede grupper for å bygge ned forståelsen av at jenter er slik og gutter er sånn?

Over halvparten av skolene i en

undersøkelse av NifU-step sier at de ikke jobber med likestilling, på tross av at de er lovpålagt dette, og ikke arbeider for et kjønnsnøytralt læringsmiljø, i betydningen å jobbe med diskriminerende stereotyper av hva gutter og jenter kan og ikke kan gjøre.

Det er færlig å tro at det er naturlig at gutter ikke vil lese hjemmeleksa si, eller naturlig at de ikke vil sitte stille. Hvis man åpner for å tenke at «de bare er sånn», da blir det også gjerne slik, og hypotesen bekrefter seg selv.

En undersøkelse fra min arbeidsplass, KUN senter for kunnskap og likestilling, om likestilling i barnehagen, viste at personalet ikke behandlet barna så likt som de trodde de gjorde når det kom til å bruke barnas navn, gi hjelp til påkledding og mye mer. Likestillingsarbeid starter i barnehagen, og må følges opp på skolen, men på en måte som ikke stempler jenter eller gutter til å være slik eller sånn. Det er helt nødvendig å snakke om «bråkede gutters» som gjør det dårlig på skolen, som om det skulle være en biologisk nødvendighet.

Mannlige lærere

Likestillingsdebatten i skole og barnehage handler også om rekruttering av mannlige lærere. Argumentasjonen handler ofte om at man må rekruttere tøffe menn for å nå guttene, fordi de kvinnelige lærerne ikke forstår hva det vil si å være gutt.

Det viktigste er å rekruttere menn som søker seg til skolen fordi de ønsker å arbeide med omsorg og barns læring. Gutter i dag trenger ikke flere tøffe forbilder. De har vel så mye bruk for vanlige, omsorgsfulle menn som kan vise fram en rolleforståelse som tvert imot står trygt og fast mot en mer macho framstilling av hva en mann kan og skal være.